

1914 წ.

შინაური საქმეები.

ყოველ-კვირული გაზეთი

No 1.

შანი ერთი შაური
 წლიური შანი 31 მან.
 წელიწადი შეუბდე.

კვირა, 2 მარტი 1914 წელი

რედაციაში სარგებან.

„შინ. საქმეების“ რედაქცია უძორჩილესად სთხოვს
 ხელის მომწერთ დაუკონებლად მოგვწოდოს ამ წლის
 გაზეთის ფასი სამ მანეთ ნახევარი. გაზეთი წლის
 თვეში ორი ნომრის მეტი არ გამოვა.

გაზეთი მხოლოდ მათ გავზავნება, ვინც წლის მთელ ან ნახევარ ფასს წინ-და-წინ
 მოგზავნის.

F 11864

დამწებებულნი ქრისტიანულნი მასწავლებელი ილარიონ ზაქარიაძე ხარ-
 შიდაძე და მეუღლე მისი ავრაფიანა დავითის ასული უღრმეს მადლობას უცხ-
 დებენ ყველა მათ, ვინც თავისი მობოძანებით ან დებულებით, ან სხვა რამე სამ-
 სახურით პატივი სცეს უღროვოთ დაკარგულ ერთად ერთი ვაყის

ემილიანე (კიქო) ილა- ხარშილაძის
 ჩიონის ძის

ბსოვას და ამით ანუგეშეს უიმედოთ დარჩენილნი ქრისტიანულნი. რომლის
 გამოთხოვების და დაკარგვის დღე დანიშნული იყო ოთხშაბათს 12 თებერვალს.

ქუთაისი, 2 მარტი.

დ. ელ სასიამოვნოთ უნდა ჩაითვალოს ა გარემოება, რომ ამ ბოლო დროს საერო პრესამ და, მაშასადამე, საერო წოდებამაც ხმა ამოიღო საეკლესიო საქმეების შესახებ. აქნამდის კანტიკუნტად თუ შეხვდებოდით აქა-იქ გაზეთებში საეკლესიო ცნობებს და ისიც უგულოთ, დაციხვის კილოთი, რომ არიან კიდევ პირნი, რომლებიც ყურადღებას აქცევენ ამ დრომოქმულ დაწესებულებას. ეხლა ამ მხარეში, როგორც ჰგავს გამოფხიზლების ხანა დადგა, როგორც ჰგავს ინტელიგენციამ კვლავ შეიგნო დიადი მნიშვნელობა ეკლესიისა და საზოგადოთ სარწმუნოებისა ხალხის ცხოვრებაში. ვგონებთ ეს უნდა იყოს მიზეზი, რომ დღეს ჩვენი გაზეთები სერიოზულ ყურადღებას აქცევენ საეკლესიო საკითხებს, კრიტიკულის თვალთ უცქერიან სამღვდლოებას და მოითხოვენ მისგან დროის შესაფერ მოქმედებას სამშობლო ეკლესიის საქმეებში. ვიმეორებთ, არ შეგვიძლია სიხარულით არ შევეგებოთ ამ ფრიად მნიშვნელოვან მოვლენას მაგრამ ამასთან უნდა შევიწინოთ ჩვენი ინტელიგენციის და მოწინავე თაობის უმოქმედობა იმ საქმეში, რომელსაც სავსებით სამღვდლოებას ახვევენ თავზე. ვგულისხმობთ საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალობას. სამღვდლოება ვალდებულია, რა თქმა უნდა, ამისთვის, მაგრამ ეკლესიას ხომ მართო სამღვდლოება არ შეადგენს, მას ეკუთვნის საერო წოდებაც, რომელმაც არა ნაკლებ უნდა ამოიღოს ხმა ამ საქმეში. შეიძლება სამღვდლოება დაეცეს, დაჰკარგოს თავის მოვალეობის შეგნების უნარი, გაბინძურდეს, ამის მაგალითები ბევრი ყოფილა საეკლესიო ისტორიაში, მაგრამ ხალხის სხეულზე ამოსული მუწუკი თვით ხალხმა, მისმა მოწინავე თაობამ უნდა ჰკურნოს, მან

უნდა შთაბეროს სამღვდლოებას სული უკვდავებისა, მოქმედებისა, მან უნდა გამოიყვანოს ამ წოდებაში სამოქმედოთ საუკეთესო ძალები, გაამხნოს, გააჯამარდოს თავის თანაგრძნობით და საქმიანი დახმარებით. სამღვდლოებას არ უნდა სჭირდებოდეს თავის პოზიციის გამაგრება და შინაურ მტრებთან ბრძოლა, როგორც აქნამდის იყო და სწორეთ ამ სანუგეშო მოვლენის წინამორბედ ამბებს ვხვდებით ჩვენ ეროვნულ პრესაში, რაც ერთხელ კიდევ ვიმეორებთ, ძრიელ სანუგეშო მალამოთ ეცხება ჩვენ, სამღვდლოების, დაწყლულულ გულს.

ამისთანა გამოფხიზლების დროს, ჩვენ, სამღვდლოებას, სიფრხილე გვმართებს, რომ ყალბი ცნობები არ მივაწოდოთ საერო გაზეთებს და თუ ვინმე მიავწდის ვეცადოთ სიცრუეში ვამხილოთ და თავი ვიშართლოთ. ასეთ სიცრუეთ მიგვაჩნია, სხვათა შორის, ბ. დე-ზის მიწოდებული ცნობები გაზეთ „ერი“, სადმი. ბ. დე-ზს საქმე ისე უჩვენებია, თითქოს სამღვდლოების უკანასკნელ კრებას გელათის დაქცევა მოენდომებოთ, განსაკუთრებით კი მყვირალა დეპუტატს რომელსაც თავი დიდ პატრიოტად მიაჩნია თურმე. ასეთი ყალბი ცნობების მიწოდებით, გასაკვირვალა არ არის, კაცს გული გაუგრილდეს მთელ წოდებაზე. ამიტომ არ შეგვიძლია არ დავგმოთ ბ. დე-ზის უმართებულო საქციელი და სიმართლე არ ვაუწყოთ პატივცემულ „ერის“ რედაქციას, რომელიც ბ. დე-ზს შეცდომაში შეუყვანია. საქმე აი რაში იყო. იმერეთის სამღვდლოებამ, სწორეთ იმ მყვირალა დეპუტატის რჩევით, რომელსაც ბ. დე-ზი ასე უკიჟინებს და ყოვლადსამღვდლო ლეონიდის ზეგავლენით თავის სანთლის ქარხანა გელათში გადაიტანა. მიზანი გადატანისა ის იყო, რომ უსაქმო ბერებს შესაფერი საქმე გასჩენოდათ და უსახსრო

მონასტერს სახსარი. ამავე მიზნით სამ-
 ლედელოების ერთმა შემდეგმა კრებამ
 მთელი სანთლის წარმოება მონასტერს
 გადასცა, ე. ი. თავის მონობოლია გე-
 ლათს დაუთმო და თვითონ სამლედელო-
 ება და ეკლესიები გადაიქცა მარტო
 ოდენ მომხმარებელ საზოგადოებათ. არა-
 ვინ იფიქროს, რომ ამით ცოტა რამ და-
 უთმო სამლედელოებამ მონასტერს, წე-
 ლიწადში უკანასკნელი ორი ათასი მანე-
 თის მოგება გადასცა მას, კიდევ ვიმეო-
 რებთ, იმ მიზნით, რომ ჩვენი დიდებული
 განძი — გელათის მონასტერი დაცულიყო.
 დღემდის სამლედელოების არც ერთ კრე-
 ბას არ მოუთხოვია ანგარიში, თუ რა
 გააკეთა, რა შეიძინა მონასტერმა სანთ-
 ლის ქარხნის მეოხებით, სად მიდის შე-
 მოსავალი, რა კეთდება ან სად ინახება
 შემოსული ფული? აი სწორეთ ეს საკით-
 ხი აღიძრა ამ კრებაზე და გამოითქვა ის
 აზრი, რომ თუ ჩვენ დათმობილ ხარხა-
 ნას გელათისთვის არაფერი გაუკეთებია,
 ან არაფერს უკეთებს, იმ შემთხვევაში
 მოგებას რათ ვკარგავთ, ქარხანა ისევ
 ჩვენ ვაწარმოვით და გელათს ფულით
 დახმარება აღმოუჩინოთ ყოველწლივ
 სანთლის მოგებიდან. ე. ი. მოითხო-
 ვა ჯერჯერობით მხოლოდ ანგარიში,
 თუ რა გაკეთდა. აი ამას ეძახის ბ. დე-
 ზი გელათის დაქცევას. ეხლა გაზეთ
 „ერის“ სამართლიანობას მივმართავთ
 და ვსთხოვთ განგვიმარტოს, განა უფლე-
 ბა არ ჰქონდა სამლედელოებს ანგარი-
 ში მოეთხოვა, თუ რა შესძინა ქარხანამ
 მონასტერს? და თუ ანგარიშის ღირსიც
 არა ვართ, განა სამართლიანი არ იქნე-
 ბა ჩვენი საქმე ჩვენვე ვაწარმოვით?
 ჩვენ კარგათ ვიცით, რომ სანთლის ხარ-
 ხანამ დიდი შინაური არეულობა გამოი-
 წვია ერთხელ თვით მონასტრის ძმთა
 შორის, რომლის სხვერბლი შეიქნა ორი
 საუკეთესო ბერი, რომლებსაც სანთლის
 წარმოების ნიადაგზე აშენებულმა აურ-

ხაურმა სატუსალოში ამოაყოფინა თავი,
 ვითომდა დიდ პოლიტიკურ დამნაშა-
 ვეთ...

ხელი.

კახეთ „შინაური საქმეების“ ბედი იმე-
 რეთის ეპარქიის სამლედელოების წარმო-
 მადგენელთა უკანასკნელ კრებაზე.

1913 წლის 13 ოქტომბრიდან შესწყვი-
 ტა არსებობა გაზ. „შინაურმა საქმეებმა“ და
 ელოდა სამუდამოთ განახლებას, ან სამუდამოთ
 განსვენებას სამლედელოების წარმომადგენელ-
 თა ზემოთ მოხსენებულ კრებისაგან. გაზეთის
 შეჩერებას საბაბათ გაუხდა ჩვენი რედაქციების
 საზოგადო მოუწიებელი სენი — უსახსრობა,
 რაშიაც ერთი მხრით ბრალი ედება გურია-სა-
 მეგრელოს სამლედელოებს, მკირე ნაწილის
 გამორიცხვით, რომელმაც გაზეთი გაიწერა და
 ფული კი არ გამოგვიგზავნა.

რა ბედი ეწია „შინაურ საქმეებს“ ამ კ-
 რებაზე? რედაქტორმა წარუდგინა კრებას ვრცე-
 ლი მოხსენება, სადაც აღნიშნა, რომ გაზეთის
 გამოცემა სავსებით იმერეთის სამლედელოებამ
 უნდა იტვირთოს, რადგან არც ქართლ-კახე-
 თის და არც გურია-სამეგრელოს ეპარქიის
 სამლედელოებისაგან არაფერ დახმარებას არ
 უნდა მოველოდეთ, რაც 4—5 წლის გამოც-
 დილებამ აშკარად დაგვანახვა. კრებამ სახეში
 მიიღო რედაქტორის მიერ წარმოდგენილი ვა-
 რაუდიც, რომ გაზეთს თვიურათ 211 მანეთი
 და 86 კაპ. ხარჯი უნდა, გარდა რედაქტორის
 საშრომელისა და, რომ ეს ნაფარაუდები თვი-
 ური ხარჯი ყოველ თვის დამლევეს მაინც უნ-
 და ეძლეოდეს რედაქციას რომელიმე უტყუარ
 წყაროიდან, რადგან უამისოთ რედაქტორს სა-
 შვალემა არ ექნება გაზეთი წესიერად გამოს-
 ცეს.

კრებამ ერთხმათ აღიარა გაზეთის აუცი-
 ლებელი საჭიროება და დაადგინა ამაზე მსჯე-
 ლობა არ იქონიონ. მხოლოდ კამათი გამოი-
 წვია იმ გარემოებამ, თუ რამდენი მომატებო-

და გაზეთის ფასს, ან როგორ მოეხერხებიათ, რომ თვიურათ ფული გაეღო. გამოითქვა აზრი გაზეთის ახალი რედაქციით გამოცემისა, დაასახელეს სარედაქტორო და სარედაქციო კომისიის საწევრო პირები ქალაქის სამღვდლოებისაგან, მაგრამ არც ერთმა კრებაზე დამსწრე ქალაქის სამღვდლოებამ არ ისურვა არც ერთისა და არც მეორე თანამდებობის მიღება, გარდა მ. დეკ. თ. აბესაძისა, რომელიც თანახმა იყო სარედაქციო კომისიაში მუშაობაზე. შეეცაო ენ ყოფილ რედაქტორს, რომელმაც რედაქტორობაზე თანხმობა განაცხადა, თუ სამღვდლოება ნაგარაუდღევ ხარჯს თვიურათ გაიღებს და საშრომელათ 40 მანეთს დაუნიშნავს თვეში; ფული სარედაქციო კომისიას უნდა ეძლია და გარეშე ხელმომწერლების ანგარიშიც მის ხელში (კომისიის) უნდა ყოფილიყო. სამღვდლოება არ დათანხმდა რედაქტორის გონორარზე და წინადადება მისცა იმავე პირობებში გამოეცა გაზეთი. როცა უკანასკნელმა გადაქრილი უარი სთქვა, მ. თავმჯდომარემ კრებას განუცხადა თავისი და მ. დეკ. კ. ანთაძის სურვილი: დ. ზესტაფონში გადავიტანთ რედაქციას და ჩვენ ვაწარმოებთ გაზეთს იმავე პირობებში, ოღონდ მასალა მოგვაწოდეთ და ფულიც რომელიმე დაწესებულებიდან თვიურათ მოგვეცეთ. სამღვდლოება ყოყმანობდა და ვერაფერ გადაწყვეტილებას დაადგა, გაზეთის გამოცემა კი აუცილებელ საჭიროებად მიიჩნდა. 31 იანვრიდან დაიწყო თუ არ ესტდები გაზეთის გამოცემის შესახებ კამათი და სამთებერვლამდი გასტანა დროგამოშვებ. სამღვდლოება მაინც ვერაფერ გარკვეულ გზას ვერ დაადგა.

სამთებერვალს საღამოს, როცა თავმჯდომარეს დებუტატები დაბარებული ჰყავდა ჟურნალებზე ხელმოსაწერათ, უკანასკნელის მოსვლამდის სასულიერო სასწავლებლის შენობის ერთ ერთ საკლასო ოთახში გაიმართა კერძო თათფირი ისევე გაზეთის შესახებ. შემოიტანეს სხვადასხვა წინადადება და სხვათა შორის ისიც, რომ გაზეთის წლიურ ფასს დავმატოს ერთი მანეთი, ე. ი. გასდეს ხუთ მანეთად და ისევე

ქველმა რედაქტორმა. აწარმოგოს. უნდა შევნიშნო, რომ ამ კერძო კრებას თითქმის ყველა დებუტატები დაესწრენ.

მობრძანდა თავმჯდომარე და სამღვდლოება შეიკრიბა საკრებულო დარბაზში. სანამ ჟურნალზე ხელის მოწერა გაიმართებოდა, რედაქტორმა ერთხელ კიდევ სთხოვა კრებას არ დაეტოვა უყურადღებოთ გაზეთის საქმე, დასთანხმდა კერძო კრების უკანასკნელ გადაწყვეტილებებზე და სთხოვა მიეღოთ სათანადო დადგენილება. თავმჯდომარემ გაუმეორა კრებას რედაქტორის წინადადება და შეეკითხა, თანახმა ხარო, თუ არაო. კრებამ ერთხმით განაცხადა თანხმობა, მხოლოდ ორი საში დებუტატი წინააღმდეგი გაუხდა გაზეთის ფულის სახაზინო ჯამაგირებიდან გამორიცხვას, მაგრამ კოტახნის შემდეგ ამათი ხმაც საზოგადო ხმას შეუერთდა და თავმჯდომარეს სთხოვეს ჟურნალის დადგენა. რადგან თვით თავმჯდომარე საქმეში იყო გართული, ჟურნალის შედგენა, ე. ი, მხოლოდ განაჩენის დაწერა, მიანდვეს თვით რედაქტორს, რომელმაც დასწერა შემდეგი განაჩენი: *Издание газеты „Шинаური Сакмееби продолжить, установивъ подписную цѣну съ церковей епархіи по 5 р. въ годъ; деньги слѣдующія за вееъ годъ удержатъ въ началѣ же года изъ казеннаго жалованія причтовъ въ депозитъ имеретинскаго епископа на предметъ выдачи редактору свящ. С. Мчедлидзе ежемѣсячно за вышедшіе номера. ეს დადგენილება თავმჯდომარემ ერთხელ კიდევ წაუკითხა კრებას და, როცა არაინ წინააღმდეგი არ აღმოჩნდა, შეუღია სხვა ჟურნალებს ხელმოსაწერათ. ამ დროს თავმჯდომარეს მარტხნივე (გასაკვირვალა, ყოველთვის რომ მარტხნივე მჯდომარე გამოდის მუხანათი — იუდა მარტხნივე უჯდა იესო ქრისტეს, როცა გასაცემად გაემგზავრა, ავაზაკი, რომელიც მწარეთ დასცინოდა ჯვარკმულს, მარტხნით ეკოდა, მაცხოვრის სიტყვით, საშინელი განსჯის დროსაც კოდეილები მარტხნივე წარმოსდგებიან) იჯდა შამა იასონ აბესაძე, როგორც მისი კან-*

დიდატი, მარჯვნივ საქმის მწარმოებელი, მამა ილია კაციტაძე. მგონი მ. მ. დეპუტატები დამომოწმებენ თავმჯდომარესა და საქმის მწარმოებელთან ერთად, რომ მ. იასონ აბესაძეს არაფერი საწინააღმდეგო არა უთქვამს რა კრების ამ უკანასკნელ დადგენილების შესახებ და არც მეორე დადგენილების შესახებ, რომელიც მაშინვე იქმნა რედაქტორის მიერ დაწერილი კრების თხოვნით და რომელიც შეეხება დეპუტატების საშრომელს. მერე რა მოხდა?

გამოცემის ჟურნალის იმ ადგილას, სადაც კრების მოსახრება უნდა დაწერილიყო, მ. ი. აბესაძეს, როცა უთუოდ ხელის მოწერის ჯერი ხვდა, დაუწერია შემდეგი შენიშვნა: (მომყავს ეს ყოველი მხრივ ხელიხელ საგოგამანები მარგალიტი შენიშვნა ისე, როგორც დედანში სწერია): „Если-бы депутаты духовенства 55 съезда сдѣлали бы изложенное здѣсь постановленіе, я не согласившись съ постановленіемъ, приобщилъ бы къ журналу особое мнѣніе. Но подобнаго постановленія не было; журналъ этотъ ошибочно или намѣренно отцомъ Мчедлидзе подложенъ подъ другіе журналы и депутаты нахально подведены (კურსივი ყველგან ჩვენია). Симпатичное и просвѣтительное дѣло нужно сосоздать симпатичными, свѣтлыми путями. О. Мчедлидзе не слѣдовало бы подвести духовенство, которому онъ многимъ обязанъ. Свящ. Абесадзе.“ და შემდეგ კიდევ: „Интересно знать, когда постановленъ этотъ журналъ? Кто былъ председателемъ, ибо изъ журнала не видно это.“ Свящ. Я. Абесадзе. ამ სახით წარედგინა ეს ჟურნალი მის მეუფებას ეპისკოპოსს გიორგის კეთილგასახილველად თავმჯდომარის კერძო რაპორტით 4 თებერვალს. მეორე დღესვე, როგორც გავიგეთ, მღ. სიმონ მჭედლიძეს, როგორც ბრალდებულ რედაქტორს, თხოვნა მიართმევია მისი მეუფებისათვის, რომელშიდაც უთხოვია დაინიშნოს ამ საქმის შესახებ სასტიკი გამოძიება.

ამნაირათ გაზეთის საქმე დაიძარხა მ. იასონ აბესაძის წყალობით, რომელმაც ამასთანავე ეკლის გვირგვინით შეამყო იმ კაცის თავი, რომელიც ეს ოთხი ხუთი წელიწადია სათავეში უდგია სასულიერო გამოცემების საქმეს. არ გვიკვირს ეს ამბავი, რადგან არ გვინახავს მოღვაწე, რომლის ცხოვრება ასე სამწუხაროთ არ დაბოლოვებულა.

დამსწრე დეპუტატი.

საიმედო ნიშნები.

ბევრჯერ გამოგვითქვამს აზრი, რომ ჩვენი ბლალოჩინები ვერ დგანან თავის მოწოდების სიმალლეზე, რომ იგინი მარტოოდენ მართებლობის ბრძანების აღმასრულებელი ჩინონიკებია, უკეთ რომ ვსთქვათ ამ ბრძანების გადამცემი ორგანო. დღემდე ჩვენ ბლალოჩინებს არა ვითარი საზოგადო საკითხები არ აღუძრავთ და არ განუმარტავთ საოლქო კრებებზე. ცირკულიარებზე ხელის მოწერით თავდებოდა ასეთი კრებები და სამღვდლოებაც მოსვენებული იყო, რადგან დარწმუნებული იყო, რომ თავის საქმეს პირნაოლათ ასრულებდა. ბევრი ბლალოჩინი გაგვბუტვია ასეთი მხილებისათვის, ბევრი დღესაც გვებუტება, მაგრამ უამისოთაც არაფერი გაკეთდა. სჯობს გვემდუროდენ და რამეს აკეთებდენ, ვიდრე მადლიერი გვევანდენ და ცუდად ისხდნენ. ჩვენ არ დავცხრებით მიღებად, მაშინაც კი, რომ ჩვენმა მხილებან ერთი იოტის ოდენაც არაფერი გავვიკეთოს ვიყვირებთ და ვიძახებთ, რომ ბლალოჩი პი, ეს ნათობნი და მარილნი სამღვდლოებისანი არაფერს აკეთებენ, თუმცა ბევრი შეუძლიათ გააკეთონ და გაარიგონ ერთა და მღვდელთა სასარგებლოთ და სასიკეთოდ. სასოწარკვეთილებას, რა თქმა უნდა, არ ვეძლევი და დარწმუნებული ვართ, დღეს თუ არა ხელს მიინც, გამოჩნდებიან მოსაქმე ბლალოჩინები, რომლებ-

ბიკ' ვაალვიძებენ სამღვდლოებაში მიძინებულ ძალებს და აღძრავენ სარწმუნოებისა და მამულის საკეთილდღეოდ. დარწმუნებული ვართ ასეთ ბლადოჩინებს წარმოშობს დღევანდელი მდგომარეობა და ერთ მაგალითს კიდევ ვხედავთ ამ მხრით.

ქვემოთ მკითხველი თვალს გადაავლებს მამა ნ. ხ-ნის წერილს შესახებ ალავერტის საბლადოჩინო სამღვდლოების კრებისა სათაურით: „ერთ ფრიად საგულისხმო სამღვდლოების კრების შესახებ.“ ამ წერილში, კორესპონდენტი თვალწინ გვიყენებს ახალგაზდა ბლადოჩინის მამა ბიქტორ ბერიძის მოღვაწეობას შესახებ სამღვდლოების ავტორიტეტის აღდგენისა ხალხში და მანვე ჩვეულებათა და ცრუმორწმუნეობათა მოსაზრებისა სამრევლოებში, როგორც არის საჯარო ტირილი, ქორწილი და სხვა ასეთი მატერიალურად გამანადგურებელი ჩვეულებები. სიხარულით ვეგებებით ახალგაზდა ბლადოჩინის ასეთ საზოგადო მოღვაწეობას და უსურვებთ სრულ გამარჯვებას. რა კარგი იქნებოდა, რომ ყოფილა ბლადოჩინები ასე დატრიალდებოდნენ თავის საბლადოჩინო ოლქებში, რადგან მანვე ჩვეულებები ყველგან ბევრია, და თუ არაა, სხვა საქმეც ბევრია საკეთებელი: მაგ. სასულიერო ლიტერატურის გავრცელება, საჯარო კითხვები და საუბრები, საეკლესიო წიგნთსაცავები, სამრევლო სამზრუნველოები ადგილობრივ ქვეყნობოლთათვის, საკუთარი განვითარება და გათვითცნობიერება საღვთისმეტყველო და სამეცნიერო საკითხებში და სხვა ასეთი, რასაც თვით თავის კეთილგონიერება უკარნახებს გულმოდგინე კეთილ მოწესეს.

რედ.

გაზ. „შინ. საქმეების“ შეჩერების შესახებ.*)

ყოველ სულიერ არსებას, რაც უნდა განვითარების დაბალ საფეხურზე იდგეს, აქვს რა-

*) ეს სტატია ადრე უნდა დაბეჭდულიყო, მაგრამ გაზეთის შეჩერების გამო ეხლა იბეჭდება. რადგან ინტერესს მოკლებული არ არის.

რედ.

მოდენიშე თანშობილი ნიქი (ალლო), რომელთაგან უფრო თვალსაჩინოა ნიქი საზრდოს მოპოებისა, სიცოცხლის დაცვისა და შთამომავლობის გაგრძელებისა. ასეთი ნიქები, რასაკვირველია, უფრო განვითარებულია იმ არსებაშია, რომელსაც ბუნების მეფეს, ადამიანს ეძახიან. მაგრამ ბუნების მეფე რის მეფე იქნება, რომ მასში მარტო თანშობილ პირუტყულ ნიქებს ქონდეს ადგილი. არა. ადამიანს, როგორც ხატად ღვთისა შექმნილს და ქურქელს უკვდავი სულისა, პირუტყველ ნიქებს გარდა, აქვს ნიქნი ნამდვილ ადამიანურნი, რომელნიც გამოიხატებიან ავისა და კარგის გარჩევაში, გონების განვითარებაში, ე. ი. სოფლ-მხედველობის წრის გაფართოებაში და საერთო ინტელექტუალურ განვითარებაში. ჩვენ ვხედავთ, რომ ის ხალხები, რომლებიც ცხოვრებასა და ბუნებისათვისაირ მოვლენებს მტრის დაკვირვებით, კრიტიკული თვლით უყურებენ გონებრივად გაცილებით მალა ღვანან, ვინემ ისინი, რომლებიც დღესაც ყველაფერს პირველყოფილი ადამიანის თვალსაზრისით უცქერიან. ამიტომ არის ასე უსაზღვრო გარჩევა რომელიმე კულტურული და ველური ერის სულიერ სფერაში. შედარებით დიდი და თვალსაჩინო განსხვავება არის თვით კულტუროსან ერებს შორისაც.

ჩვენი ქართველი ერი, ერთი უძველესი და თავისებური კულტურის მატარებელი ყოფილა. იმ დროს, როცა აწ დაწინაურებული ერები ველურ, ან ნახევრად ველურ მდგომარეობაში მაინც ყოფილან, ჩვენში განვითარებული ყოფილა მოქალაქობრივი ცხოვრება. მერე ვინ ყოფილა ჩვენი ერის კულტურის მემკვიდრე ისტორიულსა და საქრისტიანო ხანაში? მგონია შეცდომა არ იქნება, თუ ვიტყვი— უმთავრესად და უპირველესად ჩვენი ქართველი სამღვდლოება, რომელსაც განსაკუთრებით დიდი ღვაწლი მიუძღვის სასულიერო და საერო მწერლობის შექმნა-განვითარებაში. დღეს კი ეს სამღვდლოება არა თუ მოწინავე, ერთ ჩამორჩენილ ელემენტად ითვლება. თუმცა ეს აზრი სამღვდლოებაზე ნაადრევია. მაგრამ, რომ

სამღვდელოებამ შეინარჩუნოს სახელი მოწინავე წოდებისა, რომ მისი პრესტიჟი საზოგადოებაში არ დაეცეს, ის უნდა ცდილობდეს, რომ გონებით სამწყსოზე გაცილებით მაღლა იდგეს: მაგრამ, საუბედუროთ, მიდრეკილებას გონებრივად განვითარებისადმი საზოგადოთვე ვამჩნევთ ჩვენ სამღვდელოებაში. რა გვეთქმის ისეთ მღვდლებზე, რომლებსაც სკოლაში არ შეუხედავს, მაგრამ გონებრივი განვითარებისადმი გულგრილობა სრულებით არ ეპატიებათ სკოლებში ნასწავლ მოძღვრებს, თუ რომელიმე წოდების გონებრივად წინსვლილობის სასწორ-საზომით ამ წოდებისაგან ჟურნალ-გაზეთების კითხვის სურვილს და მწერლობაში მის მონაწილეობას ჩავთვლით, დარწმუნებით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ჩვენი სამღვდელოების უმეტესი ნაწილი ამ მხრით არაფერ სანუგეშოს წარმოადგენს, რადგან ჩვენ კუქის საკითხი უფრო გვიანტერესებს, ვინემ ფიქრი სულიერ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებაზე. ამას ცხადათ ამტკიცებს ის გარემოებაც, რომ ჩვენ ძლიერ იოლათ გადავიტანეთ ერთი სასულიერო გამოცემის „მწყემსის“ სიკვდილი და გულგრილათ ვუყურებთ ამ ბოლოს დროს სარწმუნოებისა და მისი ინტერესების დარაჯის „შინაური საქმეების“ სულის ლაფვას. ესეც როდის? მაშინ, როდესაც თითქმის ყოველი წოდებისა და მიზართულების ჯგუფს თავისი საკუთარი ორგანო აქვს. ამ ორგანოების უმეტესობას კი მიზნათ დაუსახავსთ ძაგება ყველა იმისი, რასაც კი სარწმუნოების სული უდის, რომ ამ საშვალეებით მთლათ ჩამოაშორონ ხალხი ეკლესიას. რა სარგებლობას ხედევენ ამაში, ღმერთმა უწყის! ამიტომ თუ ოდესმე საქირო იყო ქართველი სამღვდელოებისათვის საკუთარი ორგანო, ეს ახლა არის; ასეთ დროს ერთადერთი სასულიერო გამოცემის მოსპობა მომასწავებელი იქნება ჩვენი სამღვდელოების სიკვდილისკენ მისწრაფებისა; მაშინ მ. „ნიკიფორზე“ უფრო შეგნებულ მღვდელსაც არა თუ მემანქანის როლის შესრულებიერენ, გაქანებულ მატარებელს შეკვიდრენ. მაშინ ხომ ჩვენ ლანძღვაქირდვას, ქვეყნის თვალში ჩვენი პიროვნების

დამკორებას და ფეხით გათელვას საზღვარი არ ექნება. მე გეტყვი შენ, ცამდის მართალი რომ ვიყოთ, საპასუხო წერილებს დაგვიბეჭდავენ! მაგრამ ამას ნუ ვიზამთ, ძვირფასო თანამანო! ჩვენის ხელით ყელში დანას ნუ გავიყრით, მოსპობის გზაზე ნუ დავადგებით, ვიქონიოთ არა თუ კვირეული და თვიური, თუ შეიძლება, ყოველდღიური გამოცემა. ამისთვის შეერთებულ ქართველ სამღვდელოებას საკმაოთ შესწევს როგორც ქონებრივი, ისე გონებრივი ძალაც. რა დიდი საქმე იქნება თითუელმა ჩვენგანმა არა ეკლესიის საშვალეებიდან თითო თუმანი გადიხადოს წლიურათ საეკლესიო და საზოგადოებრივი შინაარსის ჟურნალ-გაზეთისათვის, რომლის საშვალეებითაც მას შეეძლება თანამედროვე ცხოვრების მიმდინარეობას თვალყური ადევნოს. რაღა ამ შემთხვევაში უნდა გამოვიჩინოთ მომჭირნობა? ის არ სჯობია, ფულის ხარჯვას ისეთ საქმეში მოვერიდოთ, რომელიც ზარალის მეტს არაფერს იძლევა, როგორცაა თუთუნის წვევა და სხვა ამგვარი?

იმედი გვაქვს, სამღვდელოება ყურადღებით მოეკიდება სასულიერო გამოცემის საქმეს და განსაკუთრებით დახმარებას გაუწევს „შინაურ საქმეებს“, რომელმაც თავის ჩასახვისათანავე მიზნად დაიდვა ეროვნება და სარწმუნოება და დიდი სამსახური გაუწია სამღვდელოებას სარწმუნოების მტერთა წინააღმდეგ. სრული დარწმუნებული ვართ, სამღვდელოება ყურადღებით მოეკიდება ჟურნალ „განთიადსაც“, რომელიც პირველი მერცხალია საქართველოში, როგორც საღვთისმეტყველო და ფილოსოფიურ-ბელეტრისტული ჟურნალი.

მღვდ. ს. კუმბურიძე.

ერთ ფრიად საგულისხმიერო სამღვდელოების კრების შესახებ.*)

წერილი სამეგრელოდან.

მე, ამ სტრიქონების დამწერს, მომეცა შემთხვევა წარსულს აგვისტოს თვეში, სამეგრელოში, ახლადნაკურთხ მღვდელის და ბლაღოჩინის ბიკტორ ბერიძის-მიერ მოწვეულ იმის საბლაღოჩინოს სამღვდელოებათა კრებაზე დასწრებისა. მე დამაინტერესა უწყებამ, რომელიც გამაცნო ერთმა მღვდელმა და რომელშიაც მორიგ გასარჩევ კითხვებად აღნიშნულ კრებაზე დასახელებული იყო ახლად დანიშნულ ბლაღოჩინის ბიკტორ ბერიძის-მიერ შემდეგი: 1) მღვდლის ზნეობრივი ავტორიტეტის აღდგენის მრევლთა შორის და მღვდლისა და მრევლთა შორის კეთილდამოკიდებულების გაუმჯობესობის შესახებ; 2) მანე ჩვეულებათა: ჩვეულებრივი ტირილის, ქორწილის, ზარით წასვლის და ქელეხების მოსპობის შესახებ; 3) შესახებ ჩვენის გულგრილობის საზოგადო მოღვაწეთადმი და სხვანი.

ბლაღოჩინმა სთხოვა კრებას ადგომით პატივი ეცა ახლად გარდაცვალებულ დიდებულ მამულიშვილის და მოქალაქის არჩილ ჯორჯაძის და სამეგრელოში ცნობილ ქველმოქმედის პრინცესა სალომე მიურატის ხსოვნისათვის შემდეგ ამისა შეუდგნენ რიგ-რიგად კითხვების განხილვას.

დიდი კამათი გამოიწვია კითხვამ შესახებ მღვდლის ავტორიტეტის აღდგენის და დამოკიდებულების გაუმჯობესებისა მღვდლისა და სამრევლოს შორის. უმრავლესობა მღვდლების და შედაფითნებისა დიდი უკმაყოფილებით მიეგება ბლაღოჩინ ბერიძის-მიერ გამოთქმულ აზრს იმაზე, რომ უმთავრეს მიზეზად მღვდლის ავტორიტეტის დაცემისა მრევლთა შორის ბლაღოჩინმა დაასახელა თვით თანამედ-

როვე მღვდლების ზნეობრივი და გონებრივი უკან ჩამორჩენა, მხოლოდ საკუთარ გაჭირვების წინ წამოყენება, ხოლო ხალხის გაჭირვებისა და იმის ნივთიერად და სულიერად დაწინაურებისათვის ზრუნვის საქმეში სრული გულგრილობა. მოწინააღმდეგე მღვდლები ცდილობდნენ დამტკიცებით ბლაღოჩინისთვის, რომ სასულიერო პირნი სრულიად სამეგრელოსი გონებრივად არიან საქმოდ განვითარებულნი და ზნეობრივი მხრით კი წარმოადგენენ ყოველად უსაყვედურო პირთა, მაგრამ თუ მიხეც უმეტესობას სასულიერო პირებისას პატივისცემის წილ დაუშსახურებია უპატივცემულობა, მიზეზი ამისი თვით მრევლთა შეუგნებლობაა და ურწმუნოებაო.. მოწინააღმდეგე მღვდლებს ბლაღოჩინმა ბერიძემ დასაბუთებული პასუხი მისცა და ფაქტებით დაუმტკიცა, რომ ჩვენ, სამღვდელოება, ვაცილებით შორს ვართ იმ იდეალისაგან, როგორც ჩვენ უნდა ვიყვნეთ, და შეგვიძლია ვიყვნეთ თანამედროვე ისტორიულ დუხჭირ პირობებშიაც-კი... სასურველიაო, დაბოლოვა სიტყვა ბლაღოჩინმა, რომ ჩვენ, სასულიერო პირებმა, კარგად შევისწავლოთ და გავითვალისწინოთ ის ნაკლებუვანებანი, ყოველ წერილმანის თან-ჩარიცხვით, რომელთა მეოხებით ჩვენ პატივდებას, ნდობას და სიყვარულს მოკლებულნი ვართ და ავტორიტეტი დაკარგული გვაქვს, და კარგად შევიგნოთ ჩვენი ბუნების სუსტნი მხარენი, ვიხელმძღვანელოთ — რა სახარების საზომით, და შეძლებისაგვარად ვეცადოთ ჩვენს თვით-გასწორებას, და აგრეთვე კარგად შევისწავლოთ ეკნომიური და სულიერი მდგომარეობა ჩვენი სამრევლოსა და იმათი ჭირი ჩვენს ჭირად მივიმჩნიოთ, იმათი ღბინი ჩვენს ღბინად და ერთმანეთის გაგების, ერთმანეთისადმი წრფელ თანაგრძობის წყალობით ერთობის ხიდი გავდოთ ერთმანეთ-შორის... ბლაღოჩინმა ამასთანავე მოახსენა კრების, რომ საჭირო არის დავაარსოთ თითოეულ საბლაღოჩინოში საამხანაგო სამსაჯულო (товарищеский суд), რომელიც ხელს შეუწყობს სამღვდელოების ზოგიერთ წევრთა უწყესობის ადგილობა აღკვეთას;

* ეს სტატია შარშან ენკენისთვეში უნდა დაბეჭდილიყო, მაგრამ გაზეთის შეჩერების გამო დარჩა.

და რადგანაც, სოქვა ბლალოჩინმა ბერიძემ, ასეთი საამხანაგო სამსჯავრო უკვე, მგონი, 1909 წ. ფორმალურად დაარსებული, ყოველადუსამღვდელოების ეპისკოპოზ ლეონიდის დამტკიცებით, მაგრამ წარმოება ამ სამსჯავროსა, რაღაც მიზეზის გამო, შეფერხებულია და არ დაწყებულა, უნდა მოვიკიოხოთ ეპარქიალურ კანცელარიაში საქმის ვითარება ამ „სამსჯულოს“ შესახებ და ვიმეცადინოთ განხორციელდეს იგი და იწარმოვოსო.

კრება შეუდგა მეორე საქირ-ბოროტო კითხვის განხილვას შესახებ მოსპობისა სამრევლოებში ეგრეთ წოდებულ ჩვეულებრივ ტირილის, ქორწილის და ხარით წასვლისა. ბლალოჩინმა ბერიძემ საგვებით დაუსურათა კრებას, თუ რა საშინელი ვნება მოაქვს საჯარო ტირილს, ქორწილს და ქელეხებს და თუ როგორ ანადგურებს ეკონომიურად ოჯახურ მდგომარეობას და ამახინჯებს ზნეობრივადაც თითოეულ ოჯახის წევრის პიროვნებას. ბლალოჩინმა ბერიძემ მისცა შემდეგი წინადადება კრებას: „ჩემდამი რწმუნებულ საბლალოჩინოს მღვდლები და მედიავითნები შევეკრათ ერთმანეთს წერილობითი პირობით, რომ ჩვენს ოჯახებში დღევანდელ დღიდან ვსპობთ ჩვეულებრივ ტირილს, ქორწილს, აუარებელ ხალხის მოწვევას და იმათთვის ძველებურად ქელეხების გამართვას. ვინც ჩვენთაგანი ამ პირობას დაარღვევს და საქელეხო ტირილ-ქორწილს გამართავს, ის იხდის ჯარიმას, თუ მღვდელია — 200 მანეთს და თუ მედიავითნეა — 100 მანეთს, სასარგებლოდ სასულიერო წოდების ქვირივ ობოლთა სამზრუნველოისა; რომ ჩვენ ვალად უდგენთ ერთმანეთს, ვუქადაგოთ ხალხს ეკლესიაში და ყოველ კრებაზე შესახებ აღნიშნულ მანე ჩვეულებათა მოსპობისა და გამოვატანიოთ ხალხს ფორმალური განჩინებანი ამ ჩვეულებათა მოსპობის შესახებ.“ მამა ბერიძის ასეთ წინადადებას, ჩვენ და განსაკვიფრებლად, უმეტესობა მღვდელთა და მედიავითნეთა მიეგება დიდი წინააღმდეგობით. უკანასკნელნი ამტკიცებდენ, რომ ეს ჩვეულებები ხალხს შესისხომებელი აქვს და იმათ ვერ შეეღვევა მოსასპობადო.

ჩვენ კი, მღვდლები და მედიავითნები ვერ გამოვეთიშებით ხალხს, ვერ მოვსპობთ ამ ჩვეულებას, რადგანაც ჩვენც უზომო ნათესაეები და ნაცნობები გვყავს, რომლებიც ჩვენს ქირში და ლხინში ჩვენი თანაზიარნი უნდა იყვნენ მუდამ. თუ მოსასპობიაო ვერ სხვაგან მოისპოს და მერე ჩვენც მოვსპოთო!

აი ასე მსჯელობს და აზროვნობს ჩვენი სამღვდელოება! რით განირჩევა ასეთი მსჯელობა-აზროვნობა კრუმორწმუნე ხალხის მსჯელობა-აზროვნობისაგან? ხალხის შეუგუებელი ელემენტები სწორეთ ასე მსჯელობენ: კარგის შემოტანას ეურჩებიან იმიტომ, რომ კარგი — ახალია და ცუდის მოსპობის წინააღმდეგნი არიან იმისთვის, რომ სიკუდეს დიღინიდანვე შეთვისებულნი არიან. მამა ბიკტორ ბერიძემ გასცა საფუძელიანი პასუხი მოწინააღმდეგე მღვდლებს, ტირილ-ქორწილის და ქელეხების მოსარჩლეებს, და ზოგიერთებს შესთავაზა ისეთი მწარე სიტყვები, მკაცრი სიმართლის შხამ-გესლით გაჟღენთილი, რომ იმათ ძალაუნებურად ენა ჩააგდებია და დაადუმა. მამა ბერიძემ საფუძელიანად ვრცლად და, ნათლად დაუმტკიცა აუცილებელი საქიროება აღნიშნულ მანე ჩვეულებათა დაუყნებლივ გადაგდებისა ასე რომ ბოლოს მთელმა კრებამ მამა ბიკტორის-მიერ შედგენილ განჩინებას ხელი მოაწერა, რომლის ძალით მამა ბ. ბერიძისადმი რწმუნებულ საბლალოჩინოს მღვდლები და მედიავითნები სპობენ თავიანთ ოჯახებში ტირილ-ქორწილ-ქელეხებს და მღვდელი არ გაყვება არავის მოზარედ; ამასთანავე ისინი იქადაგებენ ხალხში და გამოატანიებენ ხალხს ამგვარ ჩვეულებათა მოსპობის შესახებ განაჩენებს. ის პირი-კი, ვინც ამ პირობას დაარღვევს მღვდელი გადაიხდის ჯარიმას 200 მან. და მედიავითნე-100 მ. სასარგებლოდ სასულიერო წოდების ქვირივ-ობოლთა სამზრუნველოისა

შემდეგ ამასა ბლალოჩინმა ბერიძემ აღძრა კრების წინაშე კითხვა შესახებ ჩვენი გულგრილობისა საზოგადო მოღვაწეთადმი, რაც დაახლოვებით ილაპარაკა შემდეგი: ჩვენი, ჩვენი შეილების და ჩვენი ეროვნობის

წინასლის, სწავლა-განათლების, ეკონომიურ და სულიერ წარმატების მიზეზნი არიან საზოგადო მღვაწენი, მწერალნი, პოეტნი, ისტორიკოსნი, პუბლიცისტნი, პედაგოგნი, რომელთა ნაწერებით იზრდება და იკვებება ჩვენი მოზარდი თაობა და ჩვენი ეროვნობა. როცა დასახლებულ ეროვნულ მოღვაწეთა შედარებით მკირე გუნდს გამოაყლდება რომელიმე თვალსაჩინო წვერი და სახელოვანი მამულმშვილი, როგორც იყვნენ მაგალითად პროფესორი ა. ხახანაშვილი, იაკობ გოგებაშვილი და არჩილ ჯორჯაძე, მთელი ქვეყანა ალაპარაკდება. ყველა აცხადებს გულისტკივილს და რითიმე სურს აღნიშნოს დიდებულ ქართველის სიკვდილი, მაგრამ ამდროს, ჩვენდა სამარცხვინოდ, მღვდლები მივეცემით სრულს მღუპარებას, ჩვენ არ გამოვცხადებთ ხოლმე საზოგადო მწუხამებას და არსად არ ისმის ჩვენი თანაგრძნობის ხმა. ამისთვის დიდი სასურველია ერთ ენზე პირს დაეცლოს თვალყური ადევნოს და, როცა რაიმე უბედურება ეწვევა ჩვენს სამშობლო საქართველოს, ჩვენი გულისტკივილიც შეუერთოთ სამშობლოს კვნესას. კრებამ გულ მოდგინედ მოისმინა ეს წინადადება და ერთხმად მიანდო თვითვე ბლსლოჩინს თვალყური ადევნოს ასეთ სამწუხარო შემთხვევებს, თუ საჭირო იქნება კრებაც მოიწვიოს, და მღვდლების სახლით და იმათივე ხარჯით გამოაცხადოს სასურველი თანაგრძნობა წერილის, დებეშის საშუალებით და ან პირადის დასწმებით.

კრებაზე სხვა კითხვებიც იქმნა განხილული, მაგრამ მე მხოლოდ უფრო საყურადღებო და სადღეისო მინდა გავაცნო მკითხველებს. აღნიშნულ კრების გათავების შემდეგ ბლსლოჩინი ბ. ბერიძე დაუყოვნებლივ შეუდგა ამ კრებაზე დადებულ სიტყვისა და პირობის საკმედ ქცევას და განხორციელებას: რამოდენიმე დღეში მან მოირია ხუთი სოფელი და ხუთი ეკლესიის სამრევლოს, რომელთა შორის ერთი მისდამი რწმუნებული ალავერტის ეკლესიის სამრევლოა, უქადავა, დაარწმუნა და გამოაცხადა თეორმალოური განჩინებანი იმის შესახებ, რომ ისინი დღევანდელი დღიდან სპობენ ჩვეულებ

ბრივ ტირილ—ქორწილს, ზარით წასვლას და ქელებების გაშართვას; და, მოკედება თუ არა რომელიმე წვერი ოჯახისა, მოვალედ ხდიან თავიანთ თავს მესამე დღეს ეკლესიაში გაასვენონ, წირვა მოასმენიონ, ნათესავ—ნაცნობები წირვაზე მოიწვიონ დასასწრებლად და უკანასკნელ გამოსათხოვებლად, იქვე შესრულებიონ ანდერძის აგება, და სახლში კი სადილი მოუშაბადონ მხოლოდ შორეულ ნათესავებ—ქირისუფლებს და დანარჩენი მეზობლები და სოფლის საზოგადოება კი ისადილებენ თავიანთ სახლებში, როგორც ყოველთვის...

ბლსლოჩინმა ბერიძემ, გაითვალისწინა—რა სიღარიბე ბევრ ოჯახებისა, რომელთაც მართლაც უძნელდებათ ხოლმე მიცვალებულის გასვენებისათვის ანუ ქალის გათხოვბის დროს საჭირო ფულის შოვნა, მისცა სამრევლოებს წინადადება, რომ დაიარსონ ამისთანა შემთხვევისათვის საამბანაგო დამხმარებელი კასები და თითო წვერმა გაიღოს იმდენი, რომ გაჭირვებულის ოჯახს შემოუვიდეს 30-35 მანეთამდის, მაგრამ სადილზე იმ ოჯახში, რომლის სასარგებლოთაც ფული შემოიტანეს წვერებმა, არამც და არამც არ უნდა დაესწონ. ასეთი წინადადების თანახმად კიდევაც დაიარსეს ზოგიერთებმა დასახლებული კასსა იქ, სადაც პირობის ძალით ტირილ-ქორწილი მოსპობილ იქმნა.

როგორც ზემოთ დაეინახეთ, არამც თუ სამრევლონი, არამედ თვთ სასულიერო პირნიც მამა ბერიძისადმი რწმუნებულ საბოლოოჩინოებას წინააღმდეგნი იყვნენ ზემოდასახლებულ მანე ჩვეულებათა მოსპობისა, მაგრამ აღამიანს, აღსაესეს ძლიერი ენერგიით, გამსჭვალულს ღრმა სურვილით ხალხის დამაბრკოლებელ წინსვლისათვის ზნე ჩვეულებათა და მიდრეკილებათადმი და აღამიანს აღსაესეს გატაცებული სურვილით კეთილის დანერგვისა და ბოროტის მოსპობისა, დამრკოლების არ ეშინია. იგი იდეალის, სიმართლის, ქეშპარიტების სახელით უმკლავდება და იმარჯვებს სიბნელე-სიბრულებს ასეთ აღამიანს ეკუთვნის მ. ბიკტორ ბერიძე და ამით აიხსნება ის, რომ მან შესძლო გაფლქვებია

მის მოძმის სულის სიღრმეში მირუღილი ნაპერწკალი ღეთიურ ცეცხლისა და არამც თუ თვით გაიმარჯვა, არამედ მიანიჭა გამარჯვება თავის მოძმესაც, გამოიყენა რა უკანასკნელი უყოყმანო და მტკიცე მოსარჩლედ სიმართლისა. მამა ბიკტორ ბერიძე როდი კმაყოფილდება იმ გამარჯვებით, რაიცა ხვდა წილად იმის პირველ გამოსვლას ბალალოჩინის დიდად საპასუხისმგებლო ასპამეზზედ, იგი არ კმაყოფილდება თავის საბალალოჩინოში ტრიალს, არამედ იმას განზრახვა აქვს თვისი სამოქმედო ასპარეზი ვარდაიტანოს სამეგრელოს ყველა სამრევლოებში, ამაზე ნებართვის აღება თუ მოახერხა, და მისივე მზგავსი მავნე ჩვეულებათაში ბრძოლის წყურვილით გატაცებულ პირთ, დახმარებით მთელი სამეგრელოს სამრევლოებს გამოატანიოს განჩინებანი შესახებ ზემოდასახელებულ მავნე ჩვეულებათა მოსპობისა. სათანადო ნებართვისათვის მამა ბიკტ. ბერიძეს მიუმართავს შუამდგომლობით მისი ყოველად უსამღვდელო ესობის ეპისკოპოს ლეონიდისადმი და მისს შეუფუძვას უბრძანებია შემდეგი: „მე სასურველად მიმაჩნია აღნიშნულ მავნე ჩვეულებათა მოსასპობად ღონისძიების გამოსაძებნელად მოვახდინო მთელი სამეგრელოს ბალალოჩინების კრება ამა მდგომარე წლის ოკტომბერში ანუ ნოემბერში, რომელ კრებასაც მეც დავესწრები, და იქ გარდაუწყვიტოთ ყოველივე შესახებ მავნე ჩვეულებათა მოსპობისა და გამსესებელ კასისი დაარსებისა, როგორც საუნჯობესო იქნებ“.

მღვდელი მ. ხ—იანი.

**მისი მკუფების ყოვლადსამღვდელო კი-
ორკის განკარგულება ნაწილების ქურო-
ნაღების შესახებ**

ამ დღეებში ეპისკოპოსის კანცელარია უგზავნის ბალალოჩინებს ცირკულიარს, რომლითაც აუწყებს სამღვდელოებას მისი მკუფების განკარგულებას შესახებ სამღვდელოების უკანასკნელი კრების ჟურნალებისა. მის მკუფებას შემდეგი განკარგულება უნებებია: ჟურ. №16

მღ. მ კელენჯერიძის წიგნის, „გაბრიელ ეპისკოპოსის“ შეძენის შესახებ. „წინადადება ეძლევა ბალალოჩინებს გამოიწერონ ხსენებული წიგნი მ. კელენჯერიძისა საეკლესიო სამკითხველოებისთვის“. ჟურ. № 17 არხიმანდრიტ ნესტორის წიგნის „კეთილი თესლი“ გამოწერის შესახებ. „თანახმა ვარ, მიეწეროს ბალალოჩინს“. ჟურ. № 29 სამღვდელოების ჯამაგირებიდან 20% დაკავებისა ნცვლად 4 1/2%. „უარი ეყოს დადგენილობას, დარჩეს წინანდელი წესი, რადგანაც ვასაუალი სასულიერო სასწავლებელთა შესანახად უფრო გადიდა და არა შემცირდა“. ჟურ. № 36. შესახებ დებუტატების საქირო ხარჯის და მისასვლელ - მოსასვლელ ფულის გაღებისა სანთლის დუქნიდან, ან ეკლესიებიდან. „1) უმეტესი ნაწილი ჩვენი ეკლესიებისა იმდენათ ღარიბია, რომ არ შეუძლიან დააკაყოფილონ თვით არსებითი თავის მოთხოვნილებანი, ამიტომ არც არაფერი შეუძლიათ გაიღონ დებუტატების ხარჯად, 2) არაფერი არ შეუძლია მისცეს სანთლის საწყობმაც, რადგან მას ევალება ებარქიის უფრო არსებით საქიროებათა დაკმაყოფილება, 3) ქართლის ეპარხიაში თითოეული საბალალოჩინოს სამღვდელოება თითონ თავის საკუთარ საშუალებიდან უნაწილავს თავის დებუტატს საქირო ხარჯს; ასე იყო იქ ამ ცოტა ხნის წინათ. ყველაფერი რომ სანთლის ქარხანას და ეკლესიებს, დავატებოთ, არ შეიძლება.“

სხვა ჟურნალებზე, როგორც პირადათ გავიკეთ, შემდეგი განკარგულებაა მოხდენილი. ჟურ. № 9 შესახებ სანთლის საწარმოები კანტრაქტის შეკვრისა გელათის მონასტერთან. „ჩემი კანცელარია მიუცილებელათ მოძებნის პირიბის პროექტს, სადაც მიგდებულს ქარხნის გადატანის დროს გელათის მონასტერში და ამ ჟურნალთან მომახსენებს“. ჟურ. № 8 რომ მღ. კელენჯერიძეს ებატოს სანთლის დუქნიდან გატანილი ვალი 402 მანეთი, თანახმა ვარ.“ ჟურ. № 1 რომ სანთლის დუქნის კომიტეტმა წარუდგინოს მის შეუფუძვას დასაბუთებული წერილობითი ახსნა იმ 210 მანეთის შესახებ, რომელიც საქართველოს საეგზარხოზო

სანიადაგო სარევიზიო კომიტეტის ანგარიშის თანახმად ვაღიათ ედება სანთლის ღუქნის გამგეს მ. ე. ქობონელიძეს. „ასრულდეს“. ჟურ. №20 შესახებ 1902 წლის პროგრამის განდევნისა საეკლესიო შკოლებიდან. „ გადაეცეს საეპარქიო სამოსწავლო-საბჭოს. “ ჟურ. №3 შესახებ საქალებო სასწავლებლის შენობის გაფართოების სმეტის დამტკიცებისა. “ სმეტა იყო წარმოდგენილი 40000 მ. „ თანხმა ვარ. დამზადდეს მისი მეუფების ეგზარხოსის სახელობაზე შუამდგომლობა. ჟურ. № 35. ამ ჟურნალით კრებამ, გაითვალისწინა რა ჩვენი ეკლესიებისა და სამღვდლოების ნივთიერი და ქონებრივი უმწეო მდგომარეობა, საკიროდ დაინახა დებუტატის პირით გააცნოს ექსარხოსს ეს მდგომარეობა და სთხოვოს დაუყოვნებელი განკარგულება. ამ ჟურნალზე მისმა მეუფებამ შემდეგი განკარგულება იწერა: „ არჩეული კომისია დაამზადებს წერილობით მოხსენებას აქ აღნიშნულ საკითხების შესახებ (თითვეულზე ცალკე) და წარმოამდგენს მე, რომლის შემდეგაც მოხდება შესაფერი განკარგულება. “ ჟურ. № 18 ამ ჟურნალით კრებამ სურვილი გამოსთქვა, რომ თითველმა კრებულმა შეადგინოს თავის ეკლესიის და მასში მყოფ სიძველეთა მოკლე მოთხრობა და გადასცეს საეპარქიო კინცელარიას დასაცავად, ხოლო პირი თვით ეკლესიაში დასდვას. მისმა მეუფებამ იწერა: „ თანახმა ვარ. “ ჟურ. № 37 მ. იასონ აბესაძის მიერ შებიღწული ჟურნალი შესახებ გაზ. „ შინ საქმეების “ გამოცემისა მისმა მეუფებამ არ დაამტკიცა.

ნატალია დავითის ასულის ჟორდანიას ხსოვნას!

(მოგონება.)

„Какъ мало прожито, какъ много пережито“

Надеонъ.

სამწუხაროა, ჯერ კიდევ ნორჩი, სიცოცხლით სავსე არსების წუთისოფლის საუკუნოთ გამოსილმება. უფრო სამწუხარო და სავალალოა,

როდესაც იგი უმანკო, მაღალ პატიოსნებით შემკულია და გაქირვებულთა გულ-შემატყეობით, მოძმისადმი სიბრალულის გრძობით არის ღვთისაგან — დასაჩუქრებული....

გული ბოღმით მევესება, როდესაც ვხედავ, რომ ამ ღვთიურ მადლს, ამ იშვით გრძობებს ჯერ კიდევ ვერ მოუსწრია გაფურჩქვნა, რომ უწყალო სენის მატლი გულში ჩაჯდომია, ხანგრძლივი სისხლის წოვით შეუჩერებია ეს თანდათანობითი ზრდა-ვითარება და ბოლოს მთლად ჩაუყლაპავს, სიცოცხლე მოუსპია....

ღიახ, გული მტკივა. შავი ფიქრები მქენჯნიან, არ მასვენებენ, როდესაც ამგვარ პირების სიკვდილს გავიგონებ ხოლომე.

ღღესაც ხომ სწორეთ ამ გვართვე დამალონა და დამაფიქრა განსვენებულ ნატალია დავითის ასულის ჟორდანისა უღროგოთ გადაცვალემა?!

ნატალია ჟორდანისი, ერთად ერთი ასული იყო ჩვენში კარგათ ცნობილ თ. დავით ოტიასძე ნიქარაძისა. მშობელს ყველას უყვარს თავისი პირმშო, თავისი ღვიძლი შვილი. ეს საზოგადოთ ინსტიკტიური მშობლური გრძობაა, მაგრამ დავითისა და მისი ასულის მშობლიური გრძობა ამ გრძობას აღემატებოდა. მას გაგიჯებით უყვარდა თვისი „ნატაშა“ და ნატაშასაც იშვითი გრძობით უყვარდა, ეთაყვანებოდა თავის მამას, მის სახელს, მის მოღვაწეობას..

მოყვარულ მამას არ დაუკლია თავის საყვარელ ქალისათვის არაფერი, არც გონიერი აღზრდა, არც სწავლა — განათლება და არც მოვლა-პატრონობა.

განსვენებული ნატალია მშვენიერათ აღზრდილი იყო, კარგათ იცოდა თავისი სამშობლო ქართული ენა, რუსული, ფრანგული. საფრანგეთში ხანგრძლივი ყოფნის დროს საკმაოდ განვითარდა და შეგნებული და მომზადებული ცხოვრებასთან საბრძოლველათ, სრულა იმედებით აღჭურვილი, დაუბრუნდა თვის ქვეყანას. განსვენებული ნატალია დ. ნაოლაღევში გაცივანი პირველად იგი შეუღლდა იყო იქაურ

აქიმის ბ. ი. ჟორდანიასი. მეც იქ მაშინ მომ-
რიგებელ მოსამართლეთ ვმსახურებდი. მისმა
გულწრფელმა, ზრდილობიანმა, უბრალოთ შე-
ხედრამ მყისვე მომიხილა, თავი მომაწონა.
შემდეგში კიდევ უფრო ახლოს გავიცანი თე-
ომანეთი. ჩვენს მიმართულებას და რწმენას,
ბევრი საერთო საგანი აღმოუჩნდა საზოგადო
ასპარეზზე მოღვაწეობის დროს. რაც დრო მიდი-
ოდა—ნატალია დავითის ასული უფრო მეტს
პატივისმცემლებს პოულობდა. ნაოლაღვეის სა-
ზოგადო ცხოვრებაში განსვენებულმა ბრწყინვა-
ლემ იმედებით შეაშუქა. გააღვიძა საზოგადოება.
საზოგადოებაშიც მალე იცნო მისი მოკეთე, მოა-
მაგე, პატიოსანი არსება. საქალებო სასწავლებ-
ლის მმართველობამ საპატიო ზედამხედვე-
ლის-მზრუნველის სავარძელი დაუთმო. ადგი-
ლობრივი თეატრი და სამკითხველო მის პატ-
რონობაში იყო და რამოდენიმე ხნის შემდეგ
განსვენებული ნატალია დავითის ასული—„ჩვენ
ნატაშათ“ მონათლეს.

განსვენებულმა თავის უმანკო და ღრმა
სიყვარულით, შეძლებისა გვართ სასარგებლო
მოღვაწეობით, თავის ხან მოკლე ცხოვრების
დროს, ისე შეაყვარა საზოგადოებას თავი,
რომ იმას ნატალია დავითის ასულს აღარ ეძა-
ხდნენ, მას „ნატაშას“ უწოდებდნენ და ღირსე-
ულ პატივისცემითაც ეპყრობოდნენ.

ჩემს სიციცხლეში არ დამაიწყებდა ერთი
გარემოება: ერთ ზამთარში, განსვენებულ ნა-
ტალიას თაოსნობით, ფულები შეგკრიბეთ,
თვითონ ათ მანეთზე მეტი შესწირა... ამ ფუ-
ლებით ნაოლაღვეის მოსწავლე ახალგაზრდობას
„შობის ხე“ გავუწყვეთ. მშვენიერი დამე იყო.
ბადრი შთარე ელექტრონის სინათლის მაგიე-
რობას გვიწვედა. თვალებ-მკინარი მხიარულით
დაგვკაბუჯებდა თავზე. სასწავლებლის ეზო
სავსე იყო ხალხით. ბავშვებზე უფრო მეტს დი-
დებს მოეყარა თავი. დიდი, პატარა ყველა
მოწიწებით ადევნებდა თვალ-ყურს განსვენე-
ბულის შრომას, განკარგულებას.

ბავშვების საჩუქრების დამზადებამ, „შობის
ხის“ გაწყობამ და წერილ-წერილმა განკარგულე-
ბამ ისედაც სუსტი აგებულება ნატალიასი კი-

დეე უფრო მოქანცა, სრულებით დაასუსტა,
მაგრამ ცოცხლოთ, სიხარულით გატაცებული
მინც დარბოდა და საქმიანობდა.

„შობის ხე“ დიდ დარბაზში გავაწყვეთ,
მაგრამ ხალხის ნახევრობა სულ გარეთ ეზოში
იღვა. დარბაზის კარები დავალეთ ყველას თა-
ვისუფლოთ დავანახეთ „შობის ხე“.

ლამის წყვილიაღში, სანთლების შუქზე აბრ-
კყვიანებულმა ხემ ყველა მოხიბლა, ყველა გაა-
კვირვა. ხეს გარს ერტყა ყმაწვილები და ლექ-
სებ —სიმღერებით ამკობდნენ მის სილამაზეს. კაი
ხანს გასტანა ამ მხიარულებამ. ხის მოშორება,
შინ წასვლა არაფერს არ უნდოდა.

მახსოვს, ბოლოს ბავშვებს, „შობის ხის“
მნიშვნელობა ავუხსენი და თან დავსძინე:
„ბავშვებო! ამ სიამოვნებისათვის თქვენ უნდა
უმადლობდეთ ქ. ნატ. დავითის ასულს და თან
ხელით ვუჩვენე მათკენ. იმან გაგიწყობთ ეს
დღესასწაული, იმან იზრუნვა თქვენზე დედო-
ბრივის ზრუნვით და თქვენც ვალდებული ხართ,
მიხვიდეთ და მადლობა გადაუხადოთ. დიდე-
ბული სურათი იყო. მე ჯერ კიდევ არ მქონ-
და გათავებული სიტყვები, რომ მთელი ბავ-
შვების გროვა მიესია და ტაშის ცემით, კიფი-
ნით მადლობა გადაუხადეს. ამას დიდებუც მო-
ყვა და მთელმა დარბაზმა იგრილა. განსვენე-
ბული, ღრმა ნასიამოვნები, ღიმილით სავსე
ტუჩებით, მადლობას უძღვნიდა ყველას და
ნელ-ნელა გარეთ, შვილის ეზოში გამოდიოდა.

ერთხელ საიდგანდაც შეუტყვია განსვენ-
ებულს, რომ პრ. ლიუსიენს და მის მოუ-
რავს აღ. ბ-მეს ჩემგან ათ მანეთამდის ერგე-
ბოდა. ეს ფული ქუთ. ოლქის სასამართლო-
დგან იყო გამოგზავნილი მათ გადასაცემათ.

განსვენებულმა, ჩემ დასწრებით, ორივეს
გამოთხოვა ეს ფული და მათის სახელით ად-
გილობრივ საქალებო შკოლას შესწირა.

ამ გვარი ზრუნვა და საზოგადო საქმისად-
მი მიდრეკილება განსვენებულს ამშვენებდა
და ხან-მოკლე სიციცხლეს ულამაზებდა. მაგ-
რამ...

მაგრამ, ვაი, რომ გაუმაძღარ მიწასაც
თურმე კარგები ყვარებია!?

ივაც კარგებს კრებს ცოცხლებთა შორის და თავის ცივ უგრძნობელ გულ-მკერდში იხუტებს.

შენც ხომ ეს ბედი გეწია, მაღალ პატიოსნებით შემკულო ადამიანო!

მაშ, დამშვიდდეს შენი სუსტი, ნაზი, გრძნობით სავსე ავათმყოფი გული!

რაც შეგეძლო, ნათლათ აღასრულე ადამიანური შერიშოვალეობა!

ვერვინ ვერაფერს ვერ გისაყუდეღერებს....

მუდამ სინათლისაკენ ივლტოდი, სინათლე იყო შენი მოღვაწეობის „ღევიზი“ და ამავე სინათლემ გააშუქოს ახლანდელი შენი მგზავრობაც; ბრწყინვალე სვეტათ — შარავანდედათ დაადგეს იგი შენს, ჯერ ისევ ახალ-გაზდა, უმანკო სულის სავანეს — შენს საფლავს!

თეოდ. ხუსკივაძე.

სიტყვა

ნინოობას, თქმული ქუთაისის საკრებულო ტაძარში 14 იანვარს 1914 წელს.

წმ. მოციქულთა სწორი ქართველთა განმანათლებელი ნინო, რომლის ხსენებასაც დღეს აღვასრულებთ, იყო კაბადუციელი ქალი, ბიძაშვილი წმ. მიმწ. გიორგისა. კარგათ არ არის გამოჩვენებული, რომელ ეროვნებას ეკუთვნოდა იგი ჩამომავლობით. რადგან იმ დროს კაბადუკიაში ქართველებიც მოსახლეობდნენ, ამიტომ ფიქრობენ, რომ იგი ჩამომავლობით ქართველი უნდა ყოფილიყო. ამას გვაძლავს ვიფიქროთ ის გარემოებაც, რომ ნინოს ზედმიწევნით უნდა სკოდნოდა ქართული ენა, რომ ექადაგნა ისეთი მაღალი სწავლა, როგორც არის ქრისტიანული სწავლა; თუმცა არც ის არის გასაკვირვებელი, რომ ქართული ენის ცოდნა მას სასწაულებრივ მიეღო, როგორც ეს შეგვაჩვენებს ასურეთიდან მოსულ მამებს, რომლებმაც შემოსდგეს თუ არა ფეხი საქართველოში, მაშინვე ქართულად იწყეს ლაპარაკი და ამ ენაზე მიესალმნენ მაშინდელ მცხეთის კათალიკოსს წმ. ევლივიოსს. ნინოს დედამამ ადრე დასტოვეს კაბადუკია და იერუსალიმში გა-

დაესახლენ, სადაც იმ დროს პატრიარხოზდა წმ. ნინოს ბიძა იოზენალი. იგინი მალე დაშორდნენ ერთმანეთს და თავი შესწირეს ქრისტიანობის გავრცელებას პალესტინელ წარმართთა შორის, ხოლო თორმეტი წლის ნინო აღიზარდა იერუსალიმში, იქვე გაუჩნდა მას აზრი ქრისტიანობის გავრცელებისა საქართველოში და აქედანვე წამოვიდა იგი თავის განძრახვის განსახორციელებლად. ბევრი დაბრკოლება განიცადა წმ. ნინომ გზაში იერუსალიმიდან საქართველომდე, ბევრი გაჭირვება ნახა თვით მცხეთას ქრისტიანობის ქადაგების დროს, მაგრამ ყოველივე სძლია სუსტმა ქალწულმა და ბოლოს მიადგინა მიზანს; გაანათლა ქრისტეს სწავლით მეფე მირიანი და დედოფალი ნანა და მოჰფინა ქრისტიანობა მთელ საქართველოს; და ეს შესძლო, ვიმეორებ, სუსტმა ქალწულმა, უცხო ქვეყნიდან მოსულმა... ქეშმარიტად საამაყო შემთხვევა გაქვთ, დედებო, მანდილოსნებო! ქალმა გაანათლა საქართველო, ქალმა მოჰფინა ქრისტიანული მეცნიერება ქართველ ერს, ქალმა გამოიყვანა ქართველი ერი კერპთაყვანისცემის სიბნელისაგან, ქალმა ამცნო ქეშმარიტება ქართველს და დააყენა იგი საკაცობრიო ცხოვრების გზაზე, ქალმა აუხილა თვალი დედოფალს ნანას, გამოუბრწყინა ქეშმარიტი მზე მეცნიერებისა მეფე მირიანს, მთელ ქართველ ერს და უჩვენა გზა სამოთხისკენ მიმავალი. იამაყეთ. დედებო! ქალმა მოგხადათ დანაშაული. ქალისაგან მოხდა დაცემა, მაგრამ ქალისაგანვე მოხდა აღდგომაც. ევამ ჩააგდო ადამი წყევალში, მაგრამ თესლმან ქალწულისა მარიამისაგან დაიხსნა იგი წყევლისაგან. ქალისაგან შემოვიდა საცთურება და სიკვდილი კაცობრიობაში, ქალმავე შემოიტანა აღდგომა, ცხოვრება და ქეშმარიტება. იამაყეთ ქართველო დედებო, ქალმა აღადგინა საქართველო, ქალმა გამოსტოვა საქართველო ჯოჯოხეთს, ქალმა დაამყარა საქართველოში სასუფეველი ღვთისა. იამაყეთ, თუ შეგიძლიათ სიამაყე. მაგრამ, საუბედუროთ ჩემდა, ვხედავ, რომ გაკლიათ თქვენი მდგომარეობის შეგნება და, მაშასადამე, ვერც იამაყეთ დღემანდელი შემთხვევით. წმიდა ნინო თავის

მიზნით სულ განმარტებულად გვეჩვენება ქართველ ქალთა და საზოგადოთ თანამედროვე ქალთა უღაბნოში. მიზანი წმ. ნინოსი სულ არა ჰგავს იმ მიზნებს, რომლებსაც ემსახურება, რომლებსთვისაც ილწვის და იბრძვის დღევანდელი ქალთა საზოგადოება. ნინო ეტანება ცას, ესენი ეკვრიან მიწას; ნინო ესწრაფება სამარადისოს, ესენი ებღაუჭებიან წარმავალს, აჩრდილს და კვამლს, ნინო სთესს ქეშმარიტებას, ესენი კორებს და სიცრუეს; ნინო ავრცელებს სარწმუნოებას, ესენი ურწმუნოებას; ნინო ამყარებს საქართველოში ღვთის სასუფეველს, ესენი ჯოჯოხეთს; ნინო ჰპოვებს განსვენებას ღვთის სჯულში, ქრისტეს მოძღვრების განხორციელებაში, ესენი ტანცებში, ბანკოში, ლოტოში; ნინო უწოდებს ქართველებს ეკლესიაში, ესენი კლუბებში, თეატრებში, ბალებში, ვეფრებში. ნინო ჰპოვებს თავისუფლებას სარწმუნოებაში, ესენი ეძებენ მას პოლიტიკაში; ნინო ამოდლებს ზნეობას, ესენი ამცირებენ; ნინო ჰქადაგებს სულიერ სიყვარულს, ესენი ხორციელს; ნინო ებრძვის ეშმაკს და მის მანქანებას, ესენი ემორჩილებიან მის და ებრძვიან ეკლესიას და სარწმუნოებას. ასე სხვადასხვაა ნინოსი და თანამედროვე ქალთა უმეტესი ნაწილის მიზანი და მისწრაფება; ამიტომ არც აქვთ საბუთი იამაყონ დღევანდელი შემთხვევით. დარწმუნებული ვარ, არც ახსოვს ბევრს წ. ნინოს დღეობა და თუ გაიხსენებს ვინმე, მხოლოდ იმ მიზნით, რომ თავის მეგობარ ნინოს დღეობა მიულოცოს და ვიზიტი გაუკეთოს. არც თვით ნინოებს ახსოვთ თავის მოსახელე ქართველთ განმანათლებელი. მათი ზრუნვა დღეს ტორტებით და ტკბილეულებით განისაზღვრება, ისინი დღეს სკდლილობენ გააკვირვონ საზოგადოება არა თავის სარწმუნოებით, არა წმ. ქართველთ განმანათლებელ ნინოს პატივისცემით, არამედ რჩეული სტუმრების პატივისცემით და დიდი მასპინძლობით. ქეშმარიტად საწმუნებაროა ასეთი დამცირება და დაქინება ქალთა საზოგადოებისა; სწორეთ სავალალოა ადამიანური მიზნის ასეთი დახურდავა. „მართა, მართა, ზრუნავ და შფოთხარ მრავლისათვის, ხალო აქა ერთისა

არს სახმარ.“ უთხრა მაცხოვარმა მრავალი მასპინძლობისათვის მზრუნავ მართას, და ჩვენც ამავე სიტყვებით უნდა მივმართო თანამედროვე ქალებს: ზრუნავთ და შფოთავთ მრავლისათვის და დაგივიწყებიათ უმთავრესი — სჯული და სარწმუნოება, რომელიც აძლევს ადამიანს სრულკმაყოფილებას და კირსაც კი ღვთისად უქცევს.

არ შემიძლია არ ვუსაყვედურო დღეს ჩვენს ენით ქართველ პატრიოტებსაც, რომლებსაც აკლიათ ქეშმარიტი მოღვაწის, სამშობლოს მოამაგის და მოქირანახულეს პატივისცემა. ნინომ შექმნა საქართველო, მან დაიცვა ქართველთა ეროვნული სახე, მან შეინახა ჩვენი ტბილი დედაენა, და, თუ მათ საქართველო უყვართ, დღეს აქ, ნინოს ხატის წინ უნდა იყვნენ პირქვე დამხობილი, ნინოსთან ერთად უნდა იხსენებდნ თამარს, ქეთევანს, შუშანიკას, ერისა და სარწმუნოებისათვის თავდადებულ მთავრებს და შეფეებს და მათი მაგალითით მხნევედობდნ და ამხნევედენ სხვებსაც.

უფალო, ნუ გააქრობ ქეშმარიტ მამული-შვილობას ქართველის გულში, უფალო განუმტკიცე ქართველს სარწმუნოება, მაცხოვარო, აღაორძინე ქართველი დედები და ასწავე მათ პატივისცემა ნინოსი, აღძარ გულნი მათნი სმენად და აღსრულებად სახარებისა შენისა, შეაკვარე მათ წმ. ეკლესია, განაშორე მათგან გამრყენლნი და დამაბნელებლნი ენებანი და განცბრომანი, ასწავე მათ სმენა ქადაგებისა შენისა მსგავსად მარიამისა დისა ლაზარესი, რომელი იჯდა ფერხთა შენთა თანა და ისმენდა სიტყვასა შენსა, განაშორე მათგან ზრუნვა მრავალი და აღძარ იგინი ქადაგებად სარწმუნოებისა, ვითარცა ოდესმე ნინო აღძარ განსანათლებლად საქართველოისა! უფალო, გვასწავე ჩვენ ჯეროვნად დიდება შენი, და პატივისცემა წმიდათა შენთა, უფალო, მოგვეც ქვეყნიური კეთილ-დღეობა დანუ დაგვაკლებ ზეცისა შენსა სასუფეველსა, შეოხებითა წმიდისა მოციქულთა წორისა ქალწულისა ნინოსითა. ამინ.

მღვ. ს. მებღღაძე.

სოხუმის ქართული ეკლესია.

სოხუმში დღემდე ქართული ეკლესია არ ყოფილა, თუმცა ნახევარი სოხუმში მაინც ქართველებით არის დასახლებული. კი დღეს ყოფილ ეპისკოპოზ ანდრიას წყალობით და ზოგიერთ ქართველ ახალგაზდების თაოსნობით, რომელსაც სათავეში უდგია ცნობილი მოღვაწე ნიკო თავდგირიძე, ჩაეყარა მტკიცე საძირკველი ამ ფრიად მნიშვნელოვან და მრავლის მომასწავებელ სარწმუნოებრივ საქმეს. უმეტესობა ჩვენი ნასწაველი თაობისა, საზოგადოთ, გაურბის სარწმუნოების საქმეს. როგორც იტყვიან, „ქუდი რომ ეკლესიაში შეუვდო, გამოსატანადაც არ შევლენ,“ და ეს მიაჩნიათ დიდ განათლებათ, დიდ დაწინაურებათ — კულტურულ წინსვლაში. ასეთ დროს ისეთი პიროვნების სარწმუნოებრივ სარბილზე სამოღვაწოთ გამოსვლა, როგორც არის პატივცემული ნ. თავდგირიძე ფრიად მნიშვნელოვანია და მასთან დიდათ სასიხარულოა ყველასთვის, ვისაც კი ქრისტიანობა ოდნავ მაინც შერჩენია და აფასებს სარწმუნოებას მნიშვნელობას ადამიანთა ცხოვრებაში. უსურვებთ ბ. ნიკოს სრულ გამარჯვებას და წყებულ საქმეში და ჩვენი მხრით ყველასა ვსთხოვთ ნივთიერი დახმარება აღმოაჩინონ. შეწირულება მიიღება „შინ. საქ.“ რედაქციაში. სოხუმის ქართულმა ეკლესიამ ამიერიდგან უნდა შეეკრიბოს სოხუმის ოლქის მართლმადიდებელი ქართველობა და დაუკავშიროს იგი სრულიად საქართველოს დედა ეკლესიას. იყავნ!

საეჭვო კითხვების განმარტება.

მღვ. ალ. გოცირიძეს. თქვენ გვეკითხებით:

1) მოვალეა, თუ არა, მღვდელი, რომელმაც თქვენი სამრევლოს ბავში მონათლა და თავის მეტრიკაში ჩასწერა, წარმოგიდგინოს მეტრიკის ამოწერილობა?

პასუხი. მოვალეა შეგატყობინოსთ წერილობით, რომ ბავში მონათლა და მეტრიკაში ჩასწერა.

2) რამდენი წლის ბავშვის ზიარება შეიძლება ეკლესიაში მოუშაადებლად?

პასუხი. ექვს წლამდის, თუ ნათელდებულა, რა თქმა უნდა.

3) სხვისი სამრევლო ქვრივი ან ქალწული ქალის გვირგვინის კურთხევა რამდენი წლის ჩემს მრევლში მყოფობით შეკუთნება?

პასუხი. ეს კითხვა განსაზღვრული არაა კანონმდებლობაში. რამდენათ პრაქტიკა გვეჩვენებს, ქვრივი თავისუფალია. ქალწული თქვენ სამრევლოში უნდა აღიზარდოს, და იქვე ზიარობდეს.

მღვ. ნესტორ გვენცაძეს — თქვენ გვეკითხებით ვის ეკუთვნის გვირგვინის კურთხევა იმ ქალის, რომლის მამა და თვით ქალიც ათი წელიწადია თქვენს მრევლში გადმოვსახლენ და სცხოვრობენ.

პასუხი. ათი წელიწადი საკმაო დროა რომ ადგილობრივმა მღვდელმა თავისათ მიიჩნიოს გადმოსახლებული კომლი, თუ ეს გადმოსახლება ერთ-და იმავე სოფელში არ მომხდარა და თუ გადმოსახლებულიც ყოველივე საჭირო მღვდელ — მოქმედებისთვის ადგილობრივ მღვდელს იწვევს, მასთან იტყვის აღსარებას და ეზიარება თავის ოჯახობით. ამ ზინს განმავლობაში ხსენებული გასათხოვარი ქალიც რამდენჯერმე ეზიარებოდა თქვენთან და იტყოდა აღსარებას, ამიტომ საბუთებშიდაც გვეყალიბოდეთ ჩაწერილი, მაშასადამე, მოძღვარიც თქვენ ყოფილხართ მისი და მისი სულიერი მდგომარეობაც თქვენ გეცოდინებოდეთ და ამიტომ ჯვარისწერაც თქვენ უნდა შეგესრულებიათ. რაიცა შეეხება წლოვანობას, თუ ამაში ეჭვი გქონდათ, ოფიციალურად უნდა მოგეთხოვათ წინანდელი მოძღვრისათვის, რომელიც ვალდებული იყო სწორი ცნობა მოეცა. რაიცა შეეხება მის ამ შემთხვევაში მოქმედებას, ფულის სიხარბით მოსვლია და ნუ დაემტურებით, რადგან ეს, სამწუხაროდ, პირველი მაგალითი არ არის ჩვენ წრეში.

მღვ. გიორგი პირველს. თქვენ გვეკითხებით, შესაძლებელია, თუ არა, რომ მღვდელმა უნათფოროთ, მხოლოდ კაბახე ოლარ გადაკიდებულმა სრულიად ჩვეულებრივ პირობებში ბავში მონათლოსო.

პასუხი. მღვდელობის მადლი, რომლის ძალითაც მღვდელი ნათლავს ბავშს არც ანაფორაშია და არც კაბაში, მაგრამ მღვდელი ვალდებულია პატივით მოეპყროს თავის მსახურებას და შესაფერ პირობებში, შესაფერ ტანისამოსით შეასრულოს ყოველი მღვდელ მოქმედობა და არა მხოლოდ ნათლისდება.

რედაქტორი მღვ. ს. მამულაძე.
გამომცემელი ი. ლეჟავა